

kaj predstavljeno (Livingstonovo) shemo, če hočemo, da bo naše mišljenje natančnejše in ustrežnejše stvarnosti.

Sicer pa je že sama trditev o uveljavljenosti trodelne delitve diskutabilna. Že dejstvo, da je pojmovno shemo, ki jo pojasnujem in uporabljam v pričujočem članku, predlagal Livingstone, ki je na področju edukacije znanstvenik svetovnega slovesa, kaže na to. Poleg tega je bila razprava, v kateri Livingstone predlaga delitev, ki jo zagovarjam, uvrščena v elitni zbornik, pri katerem že njegov podnaslov (*the informal education reader*) sugerira, da v njem ni kakšnih nedomišljenih, neutemeljenih ali premalo uveljavljenih domislic.⁸

Pri pojmovniku, ki ga uporabljam, potemtakem ne gre za kakšne poljubne ali *ad hoc* pojmovne distinkcije, ampak za logično usklajeno in koherentno pojmovno shemo, preverjeno skozi natančno lastno analizo in refleksijo, ki se opira na predloge in dognanja enega največjih poznavalcev in zaslužnih znanstvenikov na področju edukacije, zelo podrobno in več kot dobro seznanjenega tako z bolj teoretsko usmerjenimi razpravami kot tudi s konkretnim stanjem in empiričnimi raziskavami na področju edukacije. Kot tak je zelo pristojen za razvijanje skladnega ter primernega pojmovnika.

Učenje, izobraževanje in družbena verifikacija

Učenje je splošnejši pojem kot izobraževanje, ki je samo ena oblika učenja. Praktično pri vseh spremembah pri človeku⁹ (tako kognitivnih kot vrednotnih, čustvenih, duhovnih ...) gre lahko za učenje. Učenje je zavedno in nezavedno. Tudi nezavedno učenje lahko ozavestimo in obeležimo njegove izide (npr. skozi postopke ugotavljanja znanja – npr. kaj sem se naučil v različnih položajih). Največ nezavednega učenja lahko opazujemo pri učenju medosebnih odnosov in pri oblikovanju samopodobe. Večinoma gre za stvari, ki so povezane s kulturo, načinom življenja, povezane so s čustvi in z učenjem čustev, z vrednotami, tudi vrlinami, ki jih največkrat nezavedno posnemamo in sprejemamo kot veljavne že v zgodnjem otroštvu, pa tudi pozneje. Tako na primer strokovnja-

8 Še nekaj podatkov o Livingstonu, ki dovolj pričajo o njegovi znanstveni pristojnosti za uveljavljanje primernega pojmovnika oz. terminologije: »D. W. Livingstone je predstojnik Centra za preučevanje edukacije in dela na OISE/UT (Centre for Study of Education and Work at OISE/UT). Vodil je prvi kanadski nacionalni prikaz praks priložnostnega učenja. Med njegovimi zadnjimi publikacijami so naslednja dela: *Public Attitudes towards Education in Ontario 2000; Down-to-Earth People; The Education-Jobs Gap: Working and learning in Information Age*; in *Hidden Dimensions of the Knowledge Society*, ki razširja dejavnostno teorijo na učenje, ki temelji na študijah primerov z .../ delavci in njihovimi družinami.« (Bekerman & Burbules & Silberman-Keller (eds.) 2007, 305)

9 In seveda ne samo pri človeku – učenje kot tako seveda ni razlikovalna značilnost človeka.